

Datum van inontvangstneming : 06/08/2021

Zaak C-406/21**Verzoek om een prejudiciële beslissing****Datum van indiening:**

1 juli 2021

Verwijzende rechter:

Korkein oikeus (Finland)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

1 juli 2021

Verzoekende partij:

A Oy

Verwerende partijen:

B Ky

Gemeenschap van nalatenschap van C

KORKEIN OIKEUS	BESLISSING
	[...][omissis]
Datum van de beslissing	[...][omissis]
1 juli 2021	[...][omissis]
VERZOEKENDE PARTIJ	A Oy
VERWERENDE PARTIJEN	B Ky Gemeenschap van nalatenschap van C
VOORWERP	Vordering uit overeenkomst

BESLISSING VAN DE KORKEIN OIKEUS (hoogste rechter in burgerlijke en strafzaken, Finland)

Voorwerp van het geding

- 1 Het geding betreft de vraag of een praktijk tussen twee handelaren waarbij de schuldenaar facturen, die waren gebaseerd op overeenkomsten over de bestelling van boeken, binnen een redelijke termijn na de vervaldag kon betalen zonder dat deze betalingsachterstand gevolgen had, als een schending van dwingend recht moet worden beschouwd. Wat het Unierecht betreft, gaat het om de uitlegging van artikel 2, punten 4 en 8, artikel 3, leden 1 en 3, artikel 6, leden 1 en 2, artikel 7 alsmede artikel 12, lid 4, van richtlijn 2011/7/EU van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 betreffende bestrijding van betalingsachterstand bij handelstransacties (hierna: „richtlijn 2011/7”).
- 2 Het is onduidelijk of artikel 12, lid 4, van deze richtlijn aldus moet worden uitgelegd dat een lidstaat een tussen partijen overeengekomen praktijk, die inhoudt dat aanspraken die voortvloeien uit betalingsachterstand niet geldend worden gemaakt en die bij individuele bestellingen vóór 16 maart 2013 voortdurend tussen partijen heeft gegolden, kan uitsluiten van de werkingssfeer van richtlijn 2011/7, hoewel de individuele bestellingen ten aanzien waarvan de uit de betalingsachterstand voortvloeiende aanspraken geldend worden gemaakt na deze datum zijn geplaatst.
- 3 Tevens moet worden uitgelegd of de hierboven beschreven praktijk tussen partijen moet worden beschouwd als een kennelijk onbillijk contractueel beding of kennelijk onbillijke praktijk jegens de schuldeiser in de zin van artikel 7, leden 1 tot en met 3, van richtlijn 2011/7.

Relevante feiten

Aanhangige zaak

- 4 B Ky, verweerster, en A Oy, verzoekster, waren leden van dezelfde coöperatie. Sinds april 2009 was B Ky een klant van verzoekster. Zij kocht van verzoekster boeken en ander bedrijfskapitaal in verband met haar activiteiten op het gebied van de boekhandel. Verzoekster leverde boeken op grond van individuele bestellingen van B Ky en bracht de bestelde producten telkens middels separaat toegezonden facturen aan haar in rekening. Partijen hebben geen schriftelijke raamovereenkomst of een andere overeenkomst gesloten over de bestelling en levering van de producten en goederen. Bijgevolg is tussen hen ook geen afzonderlijke schriftelijke overeenkomst gesloten over de betaling van de facturen of over de gevolgen van betalingsachterstand.
- 5 Op 7 mei 2018 heeft verzoekster een rechtsvordering ingesteld bij de käräjaoikeus (rechter in eerste aanleg, Finland) strekkende tot hoofdelijke veroordeling van

verweersters, te weten B Ky en haar beherend vennoot C, tot betaling aan verzoekster van interest voor betalingsachterstand ten belope van 172,81 EUR en een forfaitaire vergoeding voor invorderingskosten overeenkomstig § 10 e van de Laki saatavien perinnästä nr. 513/1999 (wet nr. 513/1999 betreffende de invordering van schuldvorderingen) ten belope van een totaalbedrag van 5 400 EUR. Ter staving voerde verzoekster aan dat B Ky 135 facturen, die tussen 10 april 2015 en 21 februari 2018 verschuldigd waren, te laat heeft betaald.

- 6 Verweersters hebben deze vorderingen betwist. B Ky gaf toe dat zij in totaal 135 facturen pas na de vervaldag heeft betaald. Verweersters voerden aan dat de betalingen van de onder de vordering vallende facturen een vertraging van twee dagen tot maximaal drie weken na de vervaldag hadden, maar dat alle facturen waren voldaan. Zij beriepen zich onder meer op een in de boekenbranche gangbare praktijk en stelden dat verzoekster tijdens de acht jaar durende samenwerking tussen partijen nog nooit interest voor betalingsachterstand of invorderingskosten heeft verlangd, hoewel B Ky het overgrote deel van verzoeksters facturen pas na de vervaldag ervan heeft betaald. Verweersters betoogden dat partijen in ieder geval een stilzwijgende overeenkomst hebben gesloten, volgens welke B Ky haar betalingen binnen een redelijke termijn na de vervaldag kon verrichten zonder dat die vertraging gevolgen zou hebben. Bijgevolg hebben partijen dus ook bedongen dat verzoekster geen recht heeft op een forfaitaire vergoeding voor invorderingskosten als bedoeld in § 10 e van de wet inzake de invordering van schuldvorderingen.
- 7 De käräjäoikeus heeft de vordering afgewezen. Hij zette uiteen dat in deze zaak beslissend is of verzoekster recht heeft op interest voor betalingsachterstand. De rechter verwees naar § 8, lid 1, van de Laki kaupallisten sopimusten maksuehdoista nr. 30/2013 (wet nr. 30/2013 betreffende betalingsbedingen in handelsovereenkomsten, hierna: „wet betalingsbedingen”) die bepaalt dat een contractueel beding volgens welke de schuldeiser geen recht op interest voor betalingsachterstand, heeft ongeldig is. Aangezien dit een dwingende bepaling betreft, hadden partijen niet overeen kunnen komen dat verzoekster geen enkel recht op interest voor betalingsachterstand heeft.
- 8 De käräjäoikeus achtte het evenwel bewezen dat er tussen verzoekster en B Ky een langdurige en gangbaar geworden handelspraktijk heeft bestaan, volgens welke een factuur binnen een redelijke termijn na de vervaldag kon worden betaald zonder interest voor betalingsachterstand. Volgens de rechter was deze praktijk niet in strijd met § 8, lid 1, van de wet betalingsbedingen. Alle onder de vordering vallende facturen zijn uiterlijk 18 dagen na de vervaldag betaald, zodat verzoekster overeenkomstig de praktijk tussen partijen geen recht op interest voor betalingsachterstand heeft en bijgevolg ook geen recht op een forfaitaire vergoeding van invorderingskosten als bedoeld in § 10 e van de wet inzake de invordering van schuldvorderingen.
- 9 De hovioikeus (rechter in tweede aanleg, Finland), bij wie verzoekster een rechtsmiddel heeft ingesteld, heeft het resultaat van de beslissing in eerste aanleg

niet gewijzigd. Net als de käräjäoikeus kwam de hovioikeus tot de slotsom dat de hierboven beschreven praktijk deel was gaan uitmaken van een tussen verzoekster en B Ky bestaande overeenkomst. Volgens de hovioikeus staan de toepasselijke voorschriften er niet aan in de weg dat op grond van de praktijk tussen partijen de dag waarop de verplichting tot betaling van interest ingaat, afwijkt van de vervaldag. De rechter in tweede aanleg was van oordeel dat de overeengekomen praktijk ook niet onredelijk of oneerlijk is en dus geen inbreuk maakt op bepalingen van dwingend recht.

Rechtsmiddel dat bij de korkein oikeus is ingesteld

- 10 Verzoekster heeft tegen de beslissing van de hovioikeus een rechtsmiddel ingesteld. In dit verband heeft zij in wezen betoogd dat partijen op grond van dwingende wettelijke voorschriften niet het recht hadden om stilzwijgend of op andere wijze overeenkomsten te sluiten over de betaling van interest voor betalingsachterstand waardoor rechten van de schuldeiser worden aangetast.
- 11 In hun repliek hebben B Ky en de gemeenschap van nalatenschap van C (hierna: „gemeenschap”) aangevoerd dat het recht van de schuldeiser op interest voor betalingsachterstand wordt bepaald volgens de nationale wet inzake interest en dat onder meer daarvan kan worden afgeweken door een contractuele overeenkomst of een handelspraktijk vanaf de dag dat de verplichting tot betaling van interest ingaat.
- 12 De korkein oikeus (hierna: „verwijzende rechter”) heeft partijen gewezen op de bepaling over de inwerkingtreding van de wet betalingsbedingen, volgens welke op een overeenkomst die is gesloten vóór inwerkingtreding van de wet op 16 maart 2013 de voorschriften van toepassing zijn die gelden tot aan de inwerkingtreding van die wet. De verwijzende rechter heeft partijen in de gelegenheid gesteld om zich uit te spreken over de betekenis van dit voorschrift voor de beoordeling van het onderhavige geding.
- 13 Verzoekster heeft aangevoerd dat elke individuele bestelling een overeenkomst tussen partijen vormde en dat het niet ging om een langdurige schuldovereenkomst of om een praktijk tussen partijen die vóór de inwerkingtreding van de wet betalingsbedingen is ontstaan.
- 14 Beide verweersters, B Ky en de gemeenschap, bevestigen hun opvatting dat het er in deze zaak niet om gaat dat verzoekster helemaal geen recht heeft op interest voor betalingsachterstand als bedoeld in § 8 van de wet betalingsbedingen.

Toepasselijke bepalingen

Unierecht

- 15 Volgens artikel 3, lid 1, van richtlijn 2011/7 zorgen de lidstaten ervoor dat bij handelstransacties tussen ondernemingen de schuldeiser zonder aanmaning recht heeft op interest voor betalingsachterstand, voor zover de schuldeiser zijn contractuele en wettelijke verplichtingen heeft vervuld en de schuldeiser het verschuldigde bedrag niet op tijd heeft ontvangen, tenzij de schuldenaar niet verantwoordelijk is voor de vertraging. Volgens artikel 6, lid 1, van die richtlijn zorgen de lidstaten ervoor dat de schuldeiser wanneer bij handelstransacties interest voor betalingsachterstand overeenkomstig de artikelen 3 of 4 verschuldigd wordt, minstens een vast bedrag van 40 EUR mag invorderen. Volgens lid 2 van dit artikel zorgen de lidstaten ervoor dat het in lid 1 bedoelde vaste bedrag zonder aanmaning verschuldigd is als vergoeding voor de eigen invorderingskosten van de schuldeiser.
- 16 Volgens artikel 7, lid 1, van richtlijn 2011/7 voorzien de lidstaten erin dat een contractueel beding of een praktijk met betrekking tot de datum of termijn voor betaling, de interestvoet voor betalingsachterstand of de vergoeding van invorderingskosten hetzij niet afdwingbaar zijn, hetzij aanleiding geven tot een vordering tot schadevergoeding, indien zij een kennelijke onbillijkheid jegens de schuldeiser behelzen. Bij de beoordeling van de vraag of een contractueel beding of een praktijk een kennelijke onbillijkheid jegens de schuldeiser in de zin van de eerste alinea behelst, worden alle omstandigheden in aanmerking genomen, met inbegrip van: a) elke aanmerkelijke afwijking van goede handelspraktijken, die in strijd is met de goede trouw en eerlijke behandeling; b) de aard van het product of de dienst, alsmede c) de vraag of de schuldenaar objectieve redenen heeft om af te wijken van de wettelijke interestvoet voor betalingsachterstand, van de in artikel 3, lid 5, bedoelde betalingstermijn, of van het in artikel 6, lid 1, bedoelde vaste bedrag. Op grond van lid 2 van hetzelfde artikel worden, voor de toepassing van lid 1, contractuele bedingen of praktijken die de betaling van interest voor betalingsachterstand uitsluiten, als kennelijk onbillijk beschouwd. Volgens lid 3 van dit artikel worden, voor de toepassing van lid 1, contractuele bedingen of praktijken die een vergoeding van invorderingskosten als bedoeld in artikel 6 uitsluiten, vermoed kennelijk onbillijk te zijn.
- 17 Op grond van artikel 12, lid 4, van richtlijn 2011/7 kunnen de lidstaten bij de omzetting van die richtlijn beslissen over de eventuele uitsluiting van overeenkomsten die voor 16 maart 2013 zijn gesloten

Nationale bepalingen

- 18 Richtlijn 2011/7 is omgezet bij de wet betalingsbedingen (nr. 30/2013). Op grond van § 1, lid 1, van de wet is deze van toepassing op betalingen die een handelaar of een aanbestedende overheidsdienst als vergoeding voor een product of dienst verschuldigd is aan een handelaar. Volgens § 1, lid 2, van de wet gelden de

voorschriften van de wet betreffende contractuele bedingen tevens voor contractuele praktijken. Op grond van § 8, lid 1, van die wet is een contractueel beding volgens welke de schuldeiser geen recht heeft op interest voor betalingsachterstand, ongeldig. Volgens lid 3 van dezelfde paragraaf is een contractueel beding, op grond waarvan de schuldeiser geen recht heeft op vergoeding van de invorderingskosten overeenkomstig § 10 en § 10 e van de wet betreffende de invordering van schuldvorderingen (nr. 513/1999), ongeldig, tenzij voor de toepassing van dit beding een gegronde reden bestaat.

- 19 In § 11, lid 1, van de wet betalingsbedingen is bepaald dat de wet op 16 maart 2013 in werking treedt. Volgens lid 2 van deze paragraaf moet een overeenkomst die vóór de inwerkingtreding van de wet gesloten is, voldoen aan de tot aan de inwerkingtreding van de wet geldende bepalingen.
- 20 De wet betreffende de invordering van schuldvorderingen voorziet in een forfaitaire schadevergoeding. Wanneer een betaling als bedoeld in § 1 van de wet betalingsbedingen zodanig vertraagd is dat de schuldeiser een recht heeft op interest voor betalingsachterstand, heeft hij volgens § 10 e van die wet aanspraak op betaling door de schuldenaar van een forfaitair bedrag voor invorderingskosten ten belope van 40 EUR.

Noodzaak van het verzoek om een prejudiciële beslissing

- 21 De verwijzende rechter behandelt het geding over de invordering van interest voor betalingsachterstand en invorderingskosten, waarbij voor het geven van een gegronde beslissing de uitlegging van bepalingen van richtlijn 2011/7 noodzakelijk is. De rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: „Hof”) geeft geen duidelijk antwoord op de vraag hoe de formulering in artikel 12, lid 4, van richtlijn 2011/7 „overeenkomsten die voor 16 maart 2013 zijn gesloten” moet worden uitgelegd, wanneer ervan moet worden uitgegaan dat de contractuele praktijk met betrekking tot de gevolgen van een betalingsachterstand in een handelsbetrekking tussen partijen vóór die datum is ontstaan, maar elk van deze individuele bestellingen, ten aanzien waarvan interest voor betalingsachterstand en invorderingskosten geldend worden gemaakt, na die datum zijn geplaatst.
- 22 Tevens volgt uit de toepasselijke voorschriften en de rechtspraak van het Hof geen duidelijk antwoord op de vraag of de praktijk tussen partijen, die inhoudt dat de schuldeiser bij een geringe betalingsachterstand van hoogstens een maand geen aanspraken uit vertraagde betaling geldend heeft gemaakt, bindend kan zijn voor de schuldeiser dan wel of deze praktijk moet worden beschouwd als een kennelijk onbillijk contractueel beding of kennelijk onbillijke praktijk, omdat de schuldeiser alsdan afstand zou hebben gedaan van zijn recht om de gevolgen van een betalingsachterstand in te roepen.

Achtergrond van de eerste prejudiciële vraag

- 23 Richtlijn 2011/7 bevat geen definitie van de in artikel 12, lid 4, ervan genoemde uitdrukking „overeenkomst”. In overweging 28 van die richtlijn staat uitdrukkelijk dat nationale bepalingen betreffende de wijze van sluiting van contracten of betreffende de regulering van de geldigheid van voor de schuldenaar onbillijke bedingen, onverlet moeten worden laten. Bovendien heeft het Hof vastgesteld dat artikel 12, lid 4, niet naar het recht van de lidstaten verwijst en dus autonoom en uniform moet worden uitgelegd. Bij die uitlegging dient voorts rekening te worden gehouden met de bewoordingen van die bepaling, haar context en het doel van die richtlijn (arrest van 1 juni 2017, ██████ C-330/16, EU:C:2017:418, punten 25 en 26).
- 24 Het Hof heeft benadrukt dat de Uniewetgever in artikel 12, lid 4, van richtlijn 2011/7 de uitdrukking „overeenkomsten die [...] zijn gesloten” gebruikt en niet het in andere bepalingen van die richtlijn gebruikte begrip „handelstransacties”. De Uniewetgever heeft de genoemde uitdrukkingen dus van elkaar onderscheiden toen hij de omvang van de door artikel 12, lid 4, aan de lidstaten geboden mogelijkheid heeft vastgelegd. Door de uitdrukking „overeenkomsten die [...] zijn gesloten” te gebruiken, wilde de Uniewetgever de lidstaten derhalve de mogelijkheid bieden om vóór 16 maart 2013 aangegane contractuele betrekkingen, met inbegrip van de gevolgen van die contractuele betrekkingen die na deze datum ontstaan, volledig buiten de werkingssfeer van richtlijn 2011/7 te doen vallen. Volgens het Hof vindt deze uitlegging steun in de context van de betrokken bepaling en meer in het bijzonder in de strekking van artikel 13 van richtlijn 2011/7. Bij dat artikel 13 is richtlijn 2000/35 immers met ingang van 16 maart 2013 ingetrokken, terwijl die richtlijn volgens die bepaling niettemin van toepassing blijft ten aanzien van overeenkomsten die vóór die datum zijn gesloten en waarop richtlijn 2011/7, krachtens artikel 12, lid 4, van die richtlijn, niet van toepassing is. Hieruit volgt dat wanneer een lidstaat heeft gebruikgemaakt van de hem door artikel 12, lid 4, van richtlijn 2011/7 geboden mogelijkheid, vóór 16 maart 2013 gesloten overeenkomsten, met inbegrip van de toekomstige gevolgen ervan, onverminderd artikel 6, lid 3, onder b), van richtlijn 2000/35, onder deze laatste richtlijn blijven vallen, ondanks dat deze laatste richtlijn in beginsel met ingang van dezelfde datum is ingetrokken (arrest van 1 juni 2017, ██████ C-330/16, EU:C:2017:418, punten 27-32; zie ook arrest van 28 november 2019, ██████ EU:C:2019:1028, punt 25).
- 25 De verwijzende rechter merkt op dat de wetgever in Finland bij de omzetting van richtlijn 2011/7 in nationaal recht heeft gebruikgemaakt van de in artikel 12, lid 4, van deze richtlijn geboden mogelijkheid om de temporele toepassing van de bepalingen tot omzetting van de richtlijn te beperken (zie punt 19 hierboven).
- 26 Zoals blijkt uit de hierboven in de punten 8 en 9 besproken rechterlijke beslissingen, kan een in het kader van een handelsbetrekking langdurige en vaste praktijk volgens de nationale regels ook zonder uitdrukkelijke wilsverklaringen een integrerend bestanddeel van een contractuele betrekking worden en bijgevolg

bindend voor de partijen zijn. In de hierboven genoemde rechterlijke beslissingen betreffende dit geding is geoordeeld dat de contractuele praktijk tussen partijen, die sinds 2009 ononderbroken heeft bestaan en waarbij voor facturen die maximaal een maand onbetaald zijn gebleven geen aanspraken uit betalingsachterstand geldend zijn gemaakt, bestanddeel was geworden van de overeenkomsten tussen partijen. Uit de rechtspraak van het Hof tot dusver is niet duidelijk geworden of de hierboven genoemde praktijk, voor zover ervan wordt uitgegaan dat partijen reeds vóór 16 maart 2013 daaraan waren gebonden, en het geheel van de na die datum tussen partijen geplaatste individuele bestellingen tezamen moeten worden aangemerkt als een voor 16 maart 2013 gesloten overeenkomst als bedoeld in artikel 12, lid 4, van richtlijn 2011/7, waarbij de gevolgen van de betalingsachterstand met betrekking tot bestellingen die op grond van deze overeenkomst na de genoemde datum zijn geplaatst, krachtens de bepaling betreffende de inwerkingtreding van de wet betalingsbedingen kunnen worden uitgesloten van de werkingssfeer van richtlijn 2011/7.

Achtergrond van de tweede prejudiciële vraag

- 27 Voor zover artikel 12, lid 4 van richtlijn 2011/7 aldus wordt uitgelegd dat de richtlijn van toepassing is op de gevolgen van vertraagde betaling van bestellingen die na 16 maart 2013 zijn geplaatst, hoewel de contractuele praktijk van partijen reeds voor deze datum bestond, wordt het recht van de schuldeiser op interest voor betalingsachterstand beoordeeld op grond van § 8, lid 1, van de wet betalingsbedingen. In dat geval moet rekening worden gehouden met de bepalingen van richtlijn 2011/7, waarbij met name moet worden onderzocht of de praktijk van partijen met betrekking tot interest voor betalingsachterstand moet worden beschouwd als een contractueel beding of praktijk die een kennelijke onbillijkheid jegens de schuldeiser behelzen in de zin van artikel 7, lid 1 van de richtlijn.
- 28 In dit verband moet in het bijzonder worden nagegaan of de genoemde praktijk moet worden aangemerkt als een contractueel beding of een praktijk waarbij interest voor betalingsachterstand wordt uitgesloten in de zin van artikel 7, lid 2. Aangezien op grond van artikel 6, lid 1, van de richtlijn en de met dit artikel overeenstemmende § 10 e van de wet invordering van schuldvorderingen het recht van de schuldeiser op invorderingskosten afhangt van zijn recht op interest voor betalingsachterstand, moet tevens worden beoordeeld of de praktijk in overeenstemming is met artikel 7, lid 3, van de richtlijn, dat wil zeggen dat de vraag moet worden beantwoord of wordt vermoed dat de praktijk een kennelijk onbillijk contractueel beding of een kennelijk onbillijke praktijk vormt waarbij de in artikel 6 genoemde vergoeding voor invorderingskosten uitgesloten wordt.
- 29 De leden 2 en 3 van artikel 7 van richtlijn 2011/7 preciseren de algemene formulering „kennelijk onbillijk” die reeds in de eerdere richtlijn 2000/35 was opgenomen.

- 30 In het arrest IOS Finance EFC heeft het Hof uiteengezet dat uit richtlijn 2011/7 niet blijkt dat deze zich ertegen verzet dat een schuldeiser vrijelijk afstand doet van de aanspraken op interest voor betalingsachterstand en vergoeding van invorderingskosten in ruil voor onmiddellijke betaling van de hoofdsom van opeisbare schuldvorderingen (arrest van 16 februari 2017, IOS Finance EFC, C- 555/14, EU:C:2017:121, punt 33). In zijn beslissing stelt het Hof vast dat richtlijn 2011/7 niet volledig alle regels op het gebied van betalingsachterstanden bij handelstransacties harmoniseert (punt 25; zie naar analogie met richtlijn 2000/35, arrest van 15 december 2016, ████████ C-256/15, EU:C:2016:954, punt 46 en aldaar aangehaalde rechtspraak). Volgens het Hof is het doel van artikel 7, leden 2 en 3, van richtlijn 2011/7 te vermijden dat de schuldeiser afstand doet van de interest voor betalingsachterstand of van de vergoeding voor de invorderingskosten op het moment van de contractsluiting, dat wil zeggen op het moment waarop de schuldeiser zijn contractvrijheid uitoefent en dus op het moment waarop mogelijk het risico ontstaat dat de schuldenaar die vrijheid misbruikt ten nadele van de schuldeiser. Wanneer evenwel zou zijn voldaan aan de door richtlijn 2011/7 gestelde voorwaarden en de interest voor betalingsachterstand en de vergoeding van invorderingskosten opeisbaar zijn, zou de schuldeiser, gelet op zijn contractvrijheid, vrij moeten blijven om afstand te doen van de bedragen die zijn verschuldigd op grond van die interest en die vergoeding, met name in ruil voor onmiddellijke betaling van de hoofdsom (arrest van 16 februari 2017, IOS Finance EFC, C-555/14, EU:C:2017:121, punten 30 en 31).
- 31 Vervolgens heeft het Hof in het arrest van 28 januari 2020 in de zaak Commissie/Italië uiteengezet dat het Hof in zijn overwegingen in de punten 31 en 36 van het arrest IOS Finance EFC heeft geoordeeld dat het slechts met richtlijn 2011/7 in overeenstemming is dat de schuldeiser van een overheidsinstantie afstand doet van de interest voor betalingsachterstand en van de vergoeding voor invorderingskosten, indien hij daarmee vrijelijk heeft ingestemd en indien die afstand bovendien plaatsvindt in ruil voor de „onmiddellijke” betaling van de hoofdsom van de vordering. Aldus heeft het Hof beklemtoond dat de lidstaten in het kader van die richtlijn een overwegend belang dienen te hechten aan de daadwerkelijke en snelle betaling van dergelijke bedragen. Volgens het Hof kan uit het arrest IOS Finance EFC niet worden afgeleid dat het Hof ermee heeft ingestemd dat de handelsschulden van overheidsinstanties jegens schuldeisers die geen afstand hebben gedaan van de interest voor betalingsachterstand en van de vergoeding voor invorderingskosten, systematisch tardief worden voldaan (arrest van 28 januari 2020, Commissie/Italië, C-122/18, EU:C:2020:41, punten 51 en 52).
- 32 Volgens de rechtspraak van het Hof kan de schuldeiser dus op geldige wijze afstand doen van zijn aanspraken die voortvloeien uit betalingsachterstand, nadat deze verschuldigd zijn geworden. De afstand moet vrijwillig zijn gedaan en de schuldeiser moeten alle effectieve middelen ter beschikking staan om zijn rechten uit te oefenen, wanneer hij behalve de betaling van de hoofdsom ook de betaling van vorderingen die voortvloeien uit betalingsachterstand verlangt.

- 33 Zowel in de zaak IOS Finance EFC als in de zaak Commissie/Italië ging het om een betalingsachterstand van overheidsinstanties. Partijen in de onderhavige procedure zijn particulieren. De afstand van de aanspraken uit betalingsachterstand was gebaseerd op een praktijk waarbij de schuldeiser zich bereid verklaarde om deze vertraagde betalingen in het geval van een geringe betalingsachterstand, namelijk hoogstens een maand, niet geldend te maken indien de hoofdsom was voldaan. Uit de heersende beslissingen van de Unie volgt geen duidelijk antwoord op de vraag of een dergelijke praktijk indien deze voortdurend plaatsvindt ongeacht richtlijn 2011/7 de schuldeiser kan binden.

Prejudiciële vragen

- 34 Na partijen in de gelegenheid te hebben gesteld hun standpunt kenbaar te maken met betrekking tot de inhoud van het verzoek om een prejudiciële beslissing, heeft de verwijzende rechter de behandeling van de zaak geschorst en het Hof de volgende prejudiciële vragen voorgelegd:

1) Moet artikel 12, lid 4, van richtlijn 2011/7 aldus worden uitgelegd dat de lidstaten een tussen partijen overeengekomen praktijk met betrekking tot de gevolgen van betalingsachterstand die bij individuele bestellingen vóór 16 maart 2013 voortdurend tussen partijen heeft gegolden, kunnen uitsluiten van de werkingssfeer van richtlijn 2011/7, hoewel de individuele bestellingen ten aanzien waarvan de uit de betalingsachterstand voortvloeiende aanspraken geldend worden gemaakt na deze datum zijn geplaatst?

2) Indien de eerste vraag ontkennend wordt beantwoord: moet artikel 7, leden 2 en 3, van richtlijn 2011/7 aldus worden uitgelegd dat de in de eerste vraag beschreven contractuele praktijk moet worden beschouwd als een contractueel beding of als een praktijk in de zin van deze bepalingen, die de betaling van interest voor betalingsachterstand of een vergoeding voor de invorderingskosten uitsluit?

[...] [omissis]